

Trzecia Młodość – inicjatywa, wyzwania, integracja

Renata Kobierska

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje od 1988 roku i jest jednostką organizacyjną miasta Kalisza. Dom przeznaczony jest dla stu osiemdziesięciu przewlekle somatycznie chorych mieszkańców, dorosłych, obojga płci, wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Średnia wieku mieszkańców przekracza 80 lat.

Przedmiotem działania Domu jest zapewnienie mieszkańcom usług na poziomie obowiązującego standardu, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańców. Oprócz zadań statutowych Dom realizuje swoją misję skierowaną nie tylko do mieszkańców Domu, ale również do całego społeczeństwa. Misja ta opiera się na przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób zamieszkujących DPS-y oraz przełamywaniu stereotypów myślenia o starości.

Kaliski Dom Pomocy Społecznej, w ramach obchodów Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym w Polsce (2010), pozyskał środki i zrealizował projekt pt.: „Trzecia Młodość – inicjatywa, wyzwania, integracja”. Obszarem realizacji projektu było Miasto Kalisz i powiat kaliski.

Zdiagnozowanymi problemami, z jakimi najczęściej borykają się mieszkańcy DPS, jak również osoby starsze, mieszkające w Kaliszu i powiecie kaliskim są:

- ◆ niechęć i apatia w stosunku do aktywności społecznej i kulturalnej,
- ◆ wykluczenie społeczne i stereotypy spychające osoby starsze, w tym mieszkańców DPS, na margines życia społecznego,
- ◆ niewiedza seniorów oraz pracowników instytucji obsługujących osoby starsze na temat praw i obowiązków osób starszych.

Powyższe problemy skłoniły nas do podjęcia działań mających na celu:

- ◆ pobudzenie aktywności społecznej i kulturalnej zarówno mieszkańców DPS, jak również seniorów z miasta i powiatu kaliskiego,
- ◆ poszerzenie świadomości opinii publicznej, mającej wpływ na przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu ze względu na wiek oraz na zmianę wizerunku osób starszych.

Do realizacji powyższych celów wykorzystano projekt pt. „Trzecia młodość – inicjatywa, wyzwania, integracja”, który zakładał realizację działań na poziomie trzech komponentów:

1. zorganizowanie seminarium lokalnego – informującego o prawach i przywilejach osób starszych, w którym wzięli udział mieszkańcy DPS, seniorzy z Kalisza i powiatu kaliskiego oraz przedstawiciele instytucji zajmujących się pomocą osobom starszym.

Celem seminarium było:

- ◆ przekazanie wiedzy na temat praw osób starszych oraz instytucji będących rzecznikami praw seniorów,
- ◆ przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek oraz zmiana wizerunku osób starszych i starości poprzez wskazywanie postaw i zachowań dyskryminacyjnych, kreowanie postaw tolerancji i wydobywania wartości płynących z różnorodności,
- ◆ przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez propagowanie zasad i wartości wynikających z równości,
- ◆ promowanie dobrych wzorców i piętnowanie złych ze wskazaniem na ich skutki społeczne w różnych skalach,
- ◆ uświadamianie i wzmacnianie wartości wynikających z doświadczenia życiowego osób starszych jako alternatywa dla powszechnego i propagowanego jako słuszny kultu młodości,
- ◆ zmiana krzywdzących i niebezpiecznych społecznie stereotypów i zachowań dotyczących osób starszych i starości,
- ◆ uwrażliwienie opinii publicznej na problemy starości,
- ◆ dążenie do zintegrowania społeczeństwa wszystkich generacji,
- ◆ budowanie „społeczeństwa dla ludzi w każdym wieku” – przesłanie Sekretarza Gen. ONZ z okazji MDOS 1.X.2005r.

2. zorganizowanie wydarzenia społeczno-artystycznego w formie pokazu mody pt.: „Moda łączy pokolenia”.

Celem pokazu było udowodnienie, że:

- ◆ piękno można i trzeba rozpatrywać w kategorii wieku, doświadczenia i życiowej mądrości,
- ◆ starość nie musi być smutna i szara,
- ◆ moda nie może być tematem tabu, zwłaszcza dla kobiet – mieszkanek DPS-ów,
- ◆ do starości należy się przygotowywać od najmłodszych lat.

3. organizację wystawy fotograficznej pt.: „Portrety trzeciej młodości”.

Na wernisażu zaprezentowane zostały zdjęcia mieszkańców kaliskiego DPS-u oraz innych starszych osób. Wernisaż cieszył się dużym powodzeniem, ponieważ nigdzie nie oglądamy fotografii starszych osób, a jeżeli się to już zdarzy, to tylko po to, by utrwalić w świadomości odbiorców stereotyp starości niesprawiedliwej, trudnej, uciążliwej dla otoczenia.

◆ **Rezultaty wynikające z realizacji projektu:**

Rezultaty twarde:

- ◆ mieszkańcy DPS-u oraz seniorzy z Kalisza i powiatu kaliskiego nabyli wiedzę na temat praw i przywilejów osób starszych,
- ◆ zwiększenie dostępu do wiedzy na temat praw i obowiązków osób starszych poprzez organizację seminarium informacyjnego,
- ◆ zwiększenie współpracy międzypokoleniowej, poprzez zorganizowanie pokazu mody pod nazwą „Moda łączy pokolenia”,

- ◆ przełamywanie stereotypów na temat starości, poprzez zorganizowanie wystawy zdjęć pt. „Portrety trzeciej młodości”,
- ◆ przekazanie „dobrych praktyk” instytucjom zajmującym się obsługą osób starszych.

Rezultaty miękkie:

- ◆ zmniejszenie wykluczenia społecznego osób starszych,
- ◆ uwrażliwienie społeczeństwa na problemy ludzi starych,
- ◆ przełamywanie poczucia bezradności osób starszych,
- ◆ zainspirowanie mieszkańców DPS do zwiększania swej aktywności społeczno-kulturalnej,
- ◆ zwiększenie zaangażowania ludzi starszych w wykonywane zadania,
- ◆ większa motywacja Seniorów do aktywności społeczno-kulturalnej,
- ◆ osiągnięcie większej świadomości przez seniorów na temat swoich praw i obowiązków.

Projekt zainicjował działania, które pobudziły inwencję twórczą ludzi starszych, pokazał, iż mieszkańcy DPS-u i seniorzy nie żyją w zamkniętej enklawie, ale są twórczy i kreatywni, pragną korzystać z pełni praw i uczestniczyć w życiu społeczno-kulturalnym miasta.

Egzystencja mieszkańców DPS-u nie sprowadza się jedynie do zaspokajania ich elementarnych potrzeb życiowych. Ludzie starsi pragną korzystać z uroków życia we wszystkich jego aspektach. W związku z powyższym realizacja projektu ma charakter innowacyjny – jeszcze nigdy dotychczas na taką skalę, w takim zakresie i poprzez wykorzystanie wskazanych powyżej instrumentów, nie realizowano działań na rzecz zmniejszenia wykluczenia społecznego osób starszych w Mieście i powiecie kaliskim.

Po realizacji tego projektu zostaliśmy zaproszeni przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej do Warszawy, by podzielić się dobrymi praktykami z innymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami zajmującymi się pomocą osobom starszym. Możliwość zrealizowania tego projektu zainspirowała nas do poszukiwania środków pozabudżetowych na działania na rzecz Seniorów.